

Dopust i plaćeni godišnji odmor pomoraca

Ivo Tripković, Split

Prema novom zakonu o radnim odnosima, koji je stupio na snagu 1. januara t. g. određeno je, da se pomorcima-članovima posade trgovačke mornarice povećava godišnji odmor za onoliko dana, koliko su radili na dane tjednog odmora i praznika. Ovo je sasvim logično i u skladu s propisima. U vezi s time, a prema općim odredbama pomorci kao i ostali radnici imaju pravo na plaćeni godišnji odmor od najmanje 12 a najviše 30 radnih dana u jednoj kalendarskoj godini. Kod spomenutih granica dužina god. odmora određuje se prema radnom stažu, uvjetima rada, funkciji i kvalifikaciji pomorca. Inače pomorac — kao i ostali radnici — stječe pravo na godišnji odmor poslije 11 mjeseci neprekidnog radnog staža. Kod toga se neće smatrati, da je pomorac prekinuo radni staž, ako je zasnovao novi radni odnos u roku od 15 dana od dana prestanka predhodnog radnog odnosa.

Naravno, da se u godišnji odmor ne uračunava vrijeme za koje je pomorac bio odsutan s posla zbog bolovanja, vojne vježbe, predvojničke obuke, učešća na dobrovoljnim javnim radovima, plaćenog dopusta kao i vrijeme neplaćenog dopusta u trajanju do 7 dana. I ako praktično rijetko — ali reda radi napominjemo, da se u godišnji odmor ne će uračunavati i vrijeme koje je pomorac sproveo vršeći državnu ili javnu dužnost, kao i vrijeme za koje je bio odsutan s rada zbog trudnoće i porođaja.

Radi bolje orijentacije treba istaći, da se vrijeme, koje je pomorac proveo u radnom odnosu prije odlaska na odslu-

ženje ili dosluženje vojnog roka uračunava u onaj potrebiti staž od 11 mjeseci za održanje prava na godišnji odbor, ukoliko pomorac stupi u radni odnos najkasnije u roku od 30 dana od dana odsluženja vojnog roka.

Parobrodarska poduzeća ne mogu pomorcima uskratiti pravo korištenja godišnjeg odmora, koje im pripada. S druge strane treba podvući, da ukoliko se pomorac za vrijeme započetog korištenja godišnjeg odmora razboli i ostane na bolovanju, onda se vrijeme bolovanja odobreno od strane liječnika javne zdravstvene službe ne uračunava u godišnji odmor. Još treba spomenuti, da pravo na ovaj odmor ima i onaj pomorac, koji je dao otkaz ili kome je dan otkaz, kao i pomorac kome radni staž prestaje po sporazumu, ali pod uvjetom da do dana prestanka radnog staža ispuni uvjete za njegovo korištenje. Međutim, ukoliko pomorac to bude zahtijevao, može mu se na njegov zahtjev isplatiti naknada za neiskorišteni godišnji odmor.

Konačno treba naglasiti, da izuzetno od načelnog propisa o godišnjem odmoru (11 mjeseci radnog staža), izuzetno pomorcima pripada pravo na godišnji odmor i onda, ako do konca kalendarske godine odnosno do prestanka radnog odnosa do kojeg je došlo bez njegove krivnje ima neprekidni radni staž od najmanje 6 mjeseci. Međutim pomorci-članovi posade Brodova trgovačke mornarice ne mogu vršiti prijenos godišnjeg odmora iz jedne u drugu kalendarsku godinu. Za njih će Sekretarijat za rad Saveznog Izvršnog vijeća propisati uvjete po kojima se može odložiti korištenje godišnjeg

odmora ili ga pak prenositi iz jedne kalendarske godine u drugu.

Isto tako svim pomorcima u određenim slučajevima pripada u toku jedne kalendarske godine 7 dana plaćenog dopusta. Brodarska poduzeća će svojim pravilima odnosno pravilnikom odrediti koji su to slučajevi naime precizirat će kada pomorac može koristiti ovaj dopust. Što više brodarsko poduzeće može odobriti pomorcu radi njegovog stručnog u-

savršavanja plaćeni dopust i preko 7 dana, ukoliko je to u interesu samog poduzeća.

S druge strane u opravdanim slučajevima — kako će to svojim pravilnikom poduzeća odrediti — pomorcu se može odobriti najviše do mjesec dana neplaćenog dopusta radi svršavanja privatnih poslova u jednoj kalendarskoj godini, a ovaj neplaćeni dopust može se radi školovanja produžiti i do 3 mjeseca.